

maal, og jeg tænker der paa den Ytring af det ærede Medlem fra Årsens, at jeg havde gjort mig til Talsmand for den yderste Grad af Skoletvang. Dertil vil jeg sige, at det ærede Medlem med en Frejdighed uden Lige tillægger mig Meninger og Anstuelser, som jeg aldrig har udtalt og aldrig nogen Sinde har næret. Det, jeg har udtalt, og som jeg endnu vil gøre mig til Talsmand for, er, at vi faa en Fællesskole med obligatorisk Undervisning for alle Landets Børn, i ethvert Tilfælde til en vis Alder. Men obligatorisk Undervisning er noget helt andet end Skoletvang. Jeg har aldrig gjort mig til Talsmand for Skoletvang, og det forekommer mig, at det ærede Medlem som gammel Politiker ikke har Lov til at bebrejde os, at vi ville praktisere Skoletvang. Vi have et Program, hvorpaa vi ikke lægge Skul, men som vi fremsætte ved enhver Vejlighed, og hvis det ærede Medlem har gennemlæst dette Program, vil han se, at der derved ikke staar noget om Skoletvang. I den Henseende kan det siges, at det ærede Medlem er min Meningsfælle, da jeg ligesaa lidt som det ærede Medlem fra Årsens vil have Skoletvang. Jeg ønsker den ikke, og jeg skal sige, hvorfor jeg ikke ønsker den. Af den simple Grund, at jeg slet ikke finder det nødvendigt at have den. Det, som er mit Mål, er at skabe en saa god Folkeskole som muligt, og derfor ønsker jeg, at vi ikke skulle staa for knebet over for Folkeskolen, men give, hvad der er nødvendigt, for at den kan udvikle sig til den størst mulige Fuldkommenhed, og i det Øjeblik, vi have en saadan Folkeskole, vil den virke med uimodstaaelig Kraft paa alle, og den vil forstaa at drage dem til sig. Som Eksempel derpaa skal jeg tillade mig at anføre, hvorledes Forholdene have udviklet sig her i Kjøbenhavns Kommune. For 19 Aar siden, altsaa i 1875, gif der i Kjøbenhavns Kommunestoler 45 Procent af Børnene, medens de 55 Procent stode uden for Kommunestolerne, men efter at Kommunestolerne ere blevne forbedrede, have Forholdene udviklet sig saaledes, at i 1894 gif der 83 Procent i Kommunestolerne og kun 17 Procent udenfor. Jeg synes, at man her har et flaaende Eksempel paa, at Skoletvang er unødvendig at gennemføre. Nej, en virkelig god og hensigtsmæssig Skole har en dragende Kraft ved sig, den forstaaer at trække hele Befolkningen til sig, og derfor siger jeg, at jeg ikke vil praktisere Skoletvang. Lad det kun udvikle sig ad Frivillighedens Vej, er Skolen god, skulle Beboerne nok finde den. Det ærede Medlem sagde, at mit Standpunkt var i Strid med Grundlovens § 85. Jeg vil over for det ærede Medlem sige, at

Grundlovens § 85 har vist aldrig været overholdt. Hvis den skulde overholdes, vilde Følgen blive, at alle Gaardmandsstandens Børn maatte jages ud af Skolen, de kunde ikke gøre Krav paa, at Staten skal give dem Undervisning. Folkeskolen skal kun tage sig af dem, som ikke selv have Gyde til at betale. Derfor siger jeg, at mit Standpunkt ikke strider mod Opfyldelsen af Grundlovens § 85, den er nemlig aldrig bleven overholdt over for Folkeskolen. Det ærede Medlem siger dernæst, at, hvis Socialdemokratiets Standpunkt med Hensyn til Skolen skulde praktiseres, vilde denne Skole blive den mest forhadte Institution her i Landet. Det er efter min Mening uheldigt for det ærede Medlem, at han i denne Diskussion har det værste imod sig, som man kan have, nemlig Rendsgerningerne. Jeg henviser atter til, hvortedes de Kjøbenhavnske Kommunestoler have forstaaet at drage Befolkningen til sig. Disse Skoler ere ikke forhadte Institutioner, og det er er ikke af Vrang, at Folk sende deres Børn til Kommunestolerne. Jeg kommer dernæst til et andet, meget væsentligt Punkt, det er Bepisningen af fattige Børn. Der er fra flere Sider her i Salen blevet klaget over Skoleforsømmelser, og det er ganske sikkert, at noget af det mest ødelæggende for Skolen og Børnenes Fremgang ere de hyppige Skoleforsømmelser, som finde Sted. Man har fra flere Sider ment, at man kunde afhjælpe disse Forsømmelser ved at idømme større Bøder, jeg tror endog saa, at man har nævnt Beløb op til 25 Kr. Men jeg maa erklære mig for en Modstander af dette Standpunkt. Jeg kan ikke se, hvad der vindes derved. Forældrene vilde blive mere ulykkelige ved at skulle betale disse Bøder, og maaste vilde de i mange Tilfælde, hvis den nuværende Lovgivning skal hævdes, komme til at affone dem med Fængsel, og Børnene hjælpes slet ikke derved. Nej, jeg siger i Modsetning til dette Standpunkt at ville forhøje Bøderne: Lad os saa hellere se at gøre Skolen mere tiltrækkende, end den har været, lad os gøre den til et kært, efter Hjemmet maaste det kæreste Opholdssted. Det tror jeg til Dels vil kunne lykkes, hvis man indfører Bepisning af Fattigbørn i Skolerne. Heraf var det ærede Medlem fra Årsens ogsaa en Modstander. Det ærede Medlem udtalte, at Understøttelse og Bepisning var noget for sig og Undervisning noget for sig. Saa vidt jeg forstod den ærede Taler, har han dermed ment, at hvis Børnene skulle have Understøttelse og Bepisning, skulle de henvises til Fattigvæsenet; Skolerne have ikke noget dermed at gøre. Det er jeg en Mod-